

Utdanning-
og forskningskomiteen

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
www.facebook.com/NFUorge

08.02.2023

Skriftlig innspill til representantforslag 91 S (2022-2023) om seksualundervisning i skolen

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessen til mennesker med utviklingshemming og deres familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8500 medlemmer.

NFU støtter representantforslaget om seksualundervisning i skolen fult ut. Vi mener det er viktig med seksualundervisning for alle, ettersom alle har en seksualitet. Dessverre er situasjonen den at store deler av samfunnet ikke anser personer med utviklingshemming for å ha en seksualitet, og dette har blant annet medført at de i flere tilfeller tas ut av den lille seksualundervisningen som gis på skolen.

Retten til god og tilpasset seksualundervisning for personer med utviklingshemming kan blant annet hjemles i FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CPRD) artikkel 25 (1) (a) om helse, sett i lys av artikkel 24 om retten til utdanning. Videre legges det i helsedirektoratets veileder «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» kapittel 6 vekt på at kommunen skal arbeide for å fremme helsekompetanse hos personer med utviklingshemming.

Til tross for at retten er lovfestet, ser vi at den likevel ikke ivaretas i praksis. Dette blir stadfestet i Norsk Offentlig Utredning fra 2016 «På lik linje», hvor det fremgår at personer med utviklingshemming mottar dårligere undervisningstilbud enn andre elever og at de mangler kunnskap om seksuell helse.

NFU mener at det vil være avgjørende at undervisningen som gis i dag beholdes, men at den forbedres. Spesielt viktig vil det være at de som har behov for det gis spesialtilpasset seksualundervisning. Blant annet vil det være vesentlig at det formidles kunnskap i forbindelse med grensesetting, da personer med utviklingshemming er mer utsatt for vold og seksuelle overgrep enn befolkningen ellers («Mellom frihet og beskyttelse?: Vold og seksuelle overgrep mot mennesker med psykisk utviklingshemming, en kunnskapsoversikt» av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, Rapport 2 / 2013).

Videre blir det, som det legges vekt på i representantforslaget, også viktig med et fokus på positiv seksualitet. Til tross for at det ifra 1970-tallet har skjedd en utvikling hva gjelder synet på personer med utviklingshemming og deres seksualitet, har vi fremdeles en vei å gå. Blant annet må det i større grad i dag, tas et oppgjør med den utdaterte tanken om at personer med utviklingshemming ikke har en seksualitet og om at eventuell seksuell atferd er noe negativt. I dag vet vi at seksualitet er helsefremmende, både for vår fysiske og psykiske helse og dersom tiltakene i representantforslaget gjennomføres, vil det kunne bidra til en mer effektiv holdningsendring i samfunnet med tanke på personer med utviklingshemming og deres seksualitet. Sistnevnte forutsetter derimot at perspektivet inntas som en del av behandlingen av forslaget.

Med vennlig hilsen

Hedvig Ekberg
Generalsekretær

Helje Lillestølen Beil
Juridisk rådgiver